

Робоча програма навчальної дисципліни «Управління містом» укладена на основі освітньо-професійної програми «Регіональне управління та самоврядування» другого (магістерського) освітнього рівня спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування, затвердженої Вченою радою Університету 29.05.2025 протокол № 15.

Укладач:

О.СУНЦОВА, д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту та
публічного управління

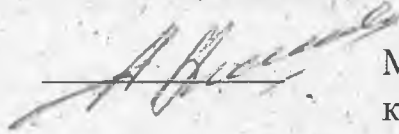
Гарант освітньої
програми «Регіональне
управління та
самоврядування»

І. КАНЦУР, к.е.н., доцент, доцент
кафедри менеджменту та
публічного управління

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою менеджменту та публічного управління, від 09.09.2025 № 1.

Завідувач кафедри

М.ГУСЯТИНСЬКИЙ,
к.т.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол № 1, від 11.09.2025.

Голова вченої ради
факультету соціально-
гуманітарних технологій, спорту
та реабілітації

Н. ЗИКУН,
д. н. із соц. ком., проф

Завідувач навчально-методичного
відділу

Г. ГРИЩУК,
доктор філософії

Реєстраційний № _____

Зміст

1.		
ПЕРЕДМОВА.....	4	
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5	
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	5	
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6	
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7	
6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.....	11	
7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	13	
8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	14	
9. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ ТА ДОДАТКИ	16	

1. ПЕРЕДМОВА

Анотація навчальної дисципліни. Управління містом займає важливе місце в підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. В сучасних умовах на нашій планеті більше половини людей проживають в міських поселеннях. Місто займає центральне місце в економічному, політичному, соціокультурному житті, саме з містами пов'язані перспективи науково-технічного прогресу, розвиток інформаційних технологій і перспективи розвитку людської цивілізації в цілому. У зв'язку з цим надзвичайно важливим є всебічне вивчення міста як соціального феномена, виявлення закономірностей і тенденцій його функціонування і розвитку, історичних трендів, зокрема – дослідження форм і механізмів управління містом.

Метою навчальної дисципліни опанування здобувачами вищої освіти теоретичних і практичних знань з питань управління розвитком міста та набуття практичних умінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні містом.

Завдання навчальної дисципліни: поглибити теоретичні знання щодо методології управління містом, зокрема законів, закономірностей та принципів здійснення управлінських процесів у місті, становлення мережі міст; форм й методів управління їх розвитком; виявити особливості комунальної власності територіальної громади міста як матеріальної бази місцевого самоврядування, основні риси управління комунальним майном; оволодіти вмінням використовувати чинну нормативно-правову базу, враховуючи зміни в ній, а також сучасні підходи щодо управління розвитком міста, модернізації та реформування його інфраструктури; оволодіти навичками практичного застосування сучасних методів управління функціонуванням та розвитком міської економіки в ринкових умовах; визначити основні напрями удосконалення організаційно-економічних механізмів забезпечення охорони довкілля; навчитися висловлювати й обґрунтовувати власну позицію стосовно подій і явищ суспільного життя на основі логічного аналізу соціально-економічних процесів та чинників, що впливають на них.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліни-пререквізити: «Інформаційні системи та технології в публічному управлінні», «Публічне управління та врядування», Постреквізит: кваліфікаційна робота.

Методи навчання:

- за характером подачі (викладення) навчального матеріалу: словесні (лекції, дискусія, розповідь), наочні (демонстрація презентації до теми) та активні методи навчання у відповідності до спеціалізації досліджень здобувачів вищої освіти (цільова аудиторія);
- за організаційним характером навчання: методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності; методи контролю та самоконтролю у навчанні.

Форми організації занять: лекційні заняття, семінарські заняття, самостійна та індивідуально-консультаційна робота, розгляд та аналіз ситуаційних завдань, кейсів, застосування інформаційних технологій та елементи дистанційного навчання в системі Moodle.

Форми та засоби діагностики результатів навчання. Контроль успішності навчання здобувачів проводиться у формах поточного і підсумкового контролю. Формами поточного контролю є:

- усне опитування;
- тестування;
- розв'язання задач, виконання вправ, певних розрахунків.
- письмові модульні контрольні роботи.

Підсумковий контроль – екзамен.

Організація поточного та підсумкового контролю здійснюється з використанням засобів дистанційного навчання в системі Moodle.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти (120 год/4 кредити ЄКТС)

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС - 4	Обов'язкова	
Модулів - 2	Рік підготовки	
Змістових модулів - 2	1- й	1
Загальні кількість годин - 120	Семестр	
	2- й	2-й
	Лекції	
	22 год.	4
	Семінарські/практичні	
	10/8 год.	2/2
	Самостійна робота	
	78 год.	110
	Індивід.-консультаційна робота: 2 год	
	Форма підсумкового контролю: екзамен	

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні володіти наступними компетентностями та програмними результатами навчання:

Компетентності	Результати навчання
<p>Інтегральна компетентність (ІК): ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування, регіонального управління та самоврядування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальні компетентності (ЗК): ЗК 2. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 3. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК): СК 4. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. СК 13. Здатність до проведення реформ на основі застосування сучасних концепцій в</p>	<p>ПРН 01. Знати теоретичні та прикладні засади - вироблення публічної політики, й аналізу основ та технологій прийняття управлінських рішень..</p> <p>ПРН 06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, якістю, моделі, застосовувати змінами, сучасні підходи та технології; міжнародний досвід проектуванні та при реорганізації управлінських загально-організаційних структур.</p> <p>ПРН 11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської євроатлантичної та інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження; оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.</p>

сфері публічного управління, побудованих на організації взаємодії влади і суспільства.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти заочної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		заочна форма				
		Лек.	Сем/практ.	Ікр.	СРС	Всього
ЗМІСЛОВНИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни управління містом. Місто як об'єкт управління	2	2/0	-	8	12
T.2	Організаційно-правові основи управління містом			-	16	16
T.3	Стратегії міського розвитку			-	14	14
T.4	Фінансові механізми розвитку міста			-	14	14
Всього за змістовним модулем:		2	2/0	-	52	56
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСЛОВНИЙ МОДУЛЬ II. ОСНОВНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ МІСТА						
ЗМ 2 (Теми 5-8)						
T.5	Стимулювання економічного розвитку міста			2	18	20
T.6	Управління соціальними процесами в місті			-	14	14
T.7	Розвиток міської інфраструктури. Екологізація міського розвитку	2		-	14	16
T.8	Конкурентоспроможність та брендинг міста. Сучасні технології управління містом		0/2	-	12	14
Всього за змістовним модулем:		2	0/2	2	58	64
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		4	2/2	2	110	120

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти денної форми навчання
(120 год/4 кредити ЄКТС)

№ п/п	Змістовні модулі	Кількість годин				
		денна форма				
		Лек.	Сем/практ.	Ікр.	СРС	Всього
ЗМІСЛОВНИЙ МОДУЛЬ I. ТЕОРІЯ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ						
ЗМ 1 (Теми 1-4)						
T.1	Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни управління містом. Місто як об'єкт управління	2	2/0	-	8	12
T.2	Організаційно-правові основи управління містом	4	2/0	-	10	16

Т.3	Стратегії міського розвитку	2	2/0	-	10	14
Т.4	Фінансові механізми розвитку міста	2	2/0	-	10	14
Всього за змістовним модулем:		10	8/0	-	38	56
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II. ОСНОВНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ МІСТА						
ЗМ 2 (Теми 5-8)						
Т.5	Стимулювання економічного розвитку міста	4	0/4	2	10	20
Т.6	Управління соціальними процесами в місті	2	2/0	-	10	14
Т.7	Розвиток міської інфраструктури. Екологізація міського розвитку	4	0/2	-	10	16
Т.8	Конкурентоспроможність та брендінг міста. Сучасні технології управління містом	2	0/2	-	10	14
Всього за змістовним модулем:		12	2/8	2	40	64
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.)						
Форма підсумкового контролю – екзамен						
Усього за навчальною дисципліною:		22	10/8	2	78	120

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ

Тема 1. ПРЕДМЕТ, МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ. МІСТО ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ.

План лекційного заняття

1. 1. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни.
2. Місто: його сутність та особливості.
3. Місто як об'єкт управління.
4. Механізм управління містом.
5. Моделі та технології управління містом.
6. Організаційно-правові основи управління містом.

План семінарського заняття

1. 1. Місто як об'єкт управління.
2. Урбанізація як культурно-історичний феномен.
3. Типологія міст.
4. Концепції / моделі розвитку міста.
5. Організаційно-правові основи управління містом.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Місто як полісистема: просторова, економічна, соціокультурна та екологічна.
2. Зовнішнє середовище міста та взаємодія з ним.
3. Моделі ведення міського господарства.
4. Класифікація методів управління.
5. Риси методів управлінського впливу.

6. Охарактеризуйте специфіку міста як складного соціально-економічного організму.
 7. Охарактеризуйте розвиток міст у феодальну епоху.
 8. Організаційна структура місцевого управління в Україні.
 9. Основні характеристики, що визначають міське господарство.
 10. Критерій, за яким проходить класифікація управлінських методів.
 11. Охарактеризуйте вплив індустріалізації на розвиток міст в Україні.
 12. Типологія міст України за чисельністю населення.
 13. Регіональні особливості сучасного процесу урбанізації в Україні.
1. Сучасні проблеми соціально-економічного розвитку міст.

Рекомендована література: [1; 5; 8; 10]

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ

План лекційного заняття

1. Система місцевого самоврядування в Україні.
2. Правові основи, закономірності та принципи здійснення управлінських процесів у місті.
3. Функції місцевого самоврядування.
4. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування.

План семінарського заняття

1. Система місцевого самоврядування в Україні.
2. Правові основи, закономірності та принципи здійснення управлінських процесів у місті.
3. Функції місцевого самоврядування.
4. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Комунальна власність міста та її особливості.
2. Система місцевого самоврядування в Україні.
3. Правові основи, закономірності та принципи здійснення управлінських процесів у місті.
4. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування.
5. Організаційно-функціональна структура органів місцевого самоврядування.
6. Оцінка ефективності місцевого управління.

Рекомендована література: [2; 6; 8; 14; 17]

Тема 3. СТРАТЕГІЇ МІСЬКОГО РОЗВИТКУ

План лекційного заняття

1. Сутність та роль стратегії у розвитку міста.
2. Організація розробки міської стратегії розвитку.
3. Відбір програм і проектів реалізації стратегії розвитку міста.

План семінарського заняття

1. Сутність та роль стратегії у розвитку міста.
2. Організація розробки міської стратегії розвитку.
3. Відбір програм і проектів реалізації стратегії розвитку міста.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Сутність та роль стратегії у розвитку міста.
2. Містобудівна політика: планування та забудова міст.
3. Організація розробки міської стратегії розвитку.
4. Відбір програм і проектів реалізації стратегії розвитку міста.
5. Реалізація стратегічного підходу на основі флагманських проектів (європейський досвід).
6. Комплексний стартовий аналіз можливостей міста.
7. Стратегічне ціле покладання на основі широкої громадської участі.
8. Девелопмент як спосіб реалізації містобудівної політики
9. Відбір програм і проектів реалізації стратегії розвитку міста.
10. Визначити процедури реалізації стратегії розвитку.
11. Що таке стратегічне бачення?
12. Основні завдання, що вирішуються генеральним планом населеного пункту.
13. Характеристика текстових та графічних матеріалів генерального плану населеного пункту.

Рекомендована література: [3; 6; 17]

Тема 4. ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ МІСТА

План лекційного заняття

1. 1. Місцеві фінанси: сутність і функції.
2. Бюджет міста.
3. Міжбюджетні відносини в умовах децентралізації.
4. Кредитно-позикові ресурси міста. Інвестиційні механізми.
5. Удосконалення процесу бюджетування

План семінарського заняття

1. Бюджетні ресурси.
2. Залучення внутрішніх та зовнішніх інвесторів до розвитку міста: кращі практики.
3. Грантова допомога для розвитку міст: вітчизняна та міжнародна практика.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Місцевий бюджет: суть та призначення.
2. Охарактеризуйте систему місцевих податків і зборів в Україні.
3. Визначте недоліки системи місцевого оподаткування в Україні та перспективи її поліпшення.
4. Міжбюджетні відносини в Україні. Основні типи трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам, передбачені законодавством України.
5. Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів в Україні?

Рекомендована література: [3; 6; 8; 10; 13; 14; 17].

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ МІСТА

Тема 5. СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА

План лекційного заняття

1. Формування інвестиційного клімату в місті.
2. Розвиток ринкової інфраструктури.
3. Підходи і методи формування кластерів.

4. Стимулювання появи інновацій в місті та їх комерціалізація

План практичного заняття

- 1.1. Формування інвестиційного клімату в місті.
2. Розвиток ринкової інфраструктури.
3. Підходи і методи формування кластерів.
4. Стимулювання появи інновацій в місті та їх комерціалізація

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Забезпечення збереження та розвитку бізнесу:
2. Формування інвестиційного клімату в місті.
3. Розвиток ринкової інфраструктури.
4. Підходи і методи формування кластерів.
5. Стимулювання появи інновацій в місті та їх комерціалізація
6. Регулювання підприємницької діяльності.
7. Взаємні очікування підприємства і різних суб'єктів економіки.
8. Взаємодія органів місцевого самоврядування та малого підприємництва у місті.
9. Зарубіжний досвід функціонування малого підприємництва

Індивідуально-консультаційна робота

Індивідуально-консультаційна робота виконується у вигляді презентації або реферату на одну із запропонованих тем.

1. Які обмеження щодо ведення підприємницької діяльності існують в Україні?
2. Який існує методологічний підхід до визначення малого та середнього підприємництва?
3. За якими критеріями визначаються суб'єкти малого підприємництва?
4. Які є організаційно-правові форми підприємств?
5. У чому полягає завдання державної регуляторної політики у сфері підприємництва?
6. Які основні напрями підвищення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності та конкурентоспроможності продукції суб'єктів малого підприємництва?
7. Назвіть доміанти державної регуляторної політики.
8. З яких блоків складається механізм реалізації державної регуляторної політики у місті?
9. У чому полягає процес планування регуляторної діяльності у місті?

Рекомендована література: [4; 13; 14; 17]

Тема 6. УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПРОЦЕСАМИ В МІСТІ

План лекційного заняття

1. Соціальна інфраструктура як об'єкт управління містом.
2. Розвиток основних галузей соціально-культурного та соціально-побутового призначення.
3. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста.
4. Соціальна інфраструктура (управління закладами освіти, культури, охорони здоров'я).

План семінарського заняття

1. Соціальна інфраструктура як об'єкт управління містом.
2. Розвиток основних галузей соціально-культурного та соціально-побутового призначення.
3. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста.

4. Соціальна інфраструктура (управління закладами освіти, культури, охорони здоров'я).

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Соціальна інфраструктура як об'єкт управління містом.
2. Розвиток основних галузей соціально-культурного та соціально-побутового призначення.
3. Демографія та трудові ресурси.
4. Ринок праці і зайнятість.
5. Розвиток освіти та культури.
6. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста.
7. Визначення поняття "соціальна інфраструктура".
8. Визначення структури і функцій соціальної інфраструктури.
9. З'ясування складу і завдання соціально-побутової інфраструктури.
10. Визначення складу і завдання соціально-культурної інфраструктури.
11. Характеристика повноважень міських органів влади в управлінні соціальною інфраструктурою.
12. Функціональне призначення соціальної інфраструктури.
13. Демографія та трудові ресурси.
14. Ринок праці і зайнятість.
15. Сегрегація міського населення.
16. Зміцнення соціального капіталу.

Рекомендована література: [13; 14]

Тема 7. РОЗВИТОК МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ МІСЬКОГО РОЗВИТКУ.

План лекційного заняття

1. Міська інфраструктура як об'єкт управління.
2. Житлово-комунальне господарство та енергозбереження.
3. Дорожньо-транспортна інфраструктура.
4. Раціональне природокористування. Охорона навколишнього середовища.
5. Поводженнями з побутовими та промисловими відходами.
6. Характеристика та типологія надзвичайних ситуацій у містах.
7. Запобігання та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.
8. Кризові та конфліктні ситуації у місті. Технології антикризового управління.

План практичного заняття

1. Міська інфраструктура як об'єкт управління.
2. Житлово-комунальне господарство та енергозбереження.
3. Дорожньо-транспортна інфраструктура
4. Раціональне природокористування. Охорона навколишнього середовища.
5. Поводженнями з побутовими та промисловими відходами.
6. Характеристика та типологія надзвичайних ситуацій у містах.
7. Запобігання та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.
8. Кризові та конфліктні ситуації у місті. Технології антикризового управління

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Запобігання техногенним небезпекам та ліквідація їх наслідків.
2. Поводженнями з побутовими та промисловими відходами.
3. Характеристика та типологія надзвичайних ситуацій у містах.
4. Запобігання та ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.
5. Кризові та конфліктні ситуації у місті.

6. Технології антикризового управління.

Рекомендована література: [8; 10; 15; 17]

Тема 8. КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ТА БРЕНДІНГ МІСТА. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ.

План лекційного заняття

1. Методи оцінювання конкурентоспроможності міста.
2. Моделі та механізми забезпечення конкурентоспроможності міста.
3. Інновації в управлінні містом: особливості формування і впровадження.
4. Сутність і стратегії брендінгу міста.
5. Брендінг міста і маркетингові комунікації.
6. Технології менеджменту в сучасному міському управлінні.
7. Технології Smart-city. Мережеве управління містом.
8. Стратегічне планування як технологія міського управління.
9. Методологічні проблеми стратегічного планування.
10. Індикативне планування та проектне управління.

План практичного заняття

1. Методи оцінювання конкурентоспроможності міста.
2. Моделі та механізми забезпечення конкурентоспроможності міста.
3. Інновації в управлінні містом: особливості формування і впровадження.
4. Сутність і стратегії брендінгу міста.
5. Брендінг міста і маркетингові комунікації.
6. Технології менеджменту в сучасному міському управлінні.
7. Технології Smart-city. Мережеве управління містом.
8. Стратегічне планування як технологія міського управління.
9. Методологічні проблеми стратегічного планування.
10. Індикативне планування та проектне управління.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Технології Smart-city.
2. Мережеве управління містом.
3. Технології взаємодії міської влади з суб'єктами управління

Рекомендована література: [3; 12; 17]

6. ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет, мета та завдання навчальної дисципліни.
2. Місто: його сутність та особливості.
3. Місто як об'єкт управління.
4. Механізм управління містом.
5. Моделі та технології управління містом.
6. Організаційно-правові основи управління містом.
7. Система місцевого самоврядування в Україні.
8. Правові основи, закономірності та принципи здійснення управлінських процесів
9. Принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування.
10. Організаційно-функціональна структура органів місцевого самоврядування.
11. Оцінка ефективності місцевого управління.
12. Сутність та роль стратегії у розвитку міста.
13. Організація розробки міської стратегії розвитку.

14. Комплексний стартовий аналіз можливостей міста.
15. Стратегічне ціле покладання на основі широкої громадської участі.
16. Реалізація стратегічного підходу на основі 'флагманських проєктів (європейський досвід).
17. Містобудівна політика: планування та забудова міст.
18. Організація розробки міської стратегії розвитку.
19. Відбір програм і проєктів реалізації стратегії розвитку міста.
20. Реалізація стратегічного підходу на основі 'флагманських проєктів (європейський досвід).
21. Місцеві фінанси: сутність і функції.
22. Бюджет міста.
23. Міжбюджетні відносини в умовах децентралізації.
24. Кредитно-позикові ресурси міста. Інвестиційні механізми.
25. Удосконалення процесу бюджетування.
26. Формування інвестиційного клімату в місті.
27. Залучення внутрішніх та зовнішніх інвесторів до розвитку міста: кращі практики.
28. Грантова допомога для розвитку міст: вітчизняна та міжнародна практика.
29. Розвиток ринкової інфраструктури.
30. Підходи і методи формування кластерів.
31. Стимулювання появи інновацій в місті та їх комерціалізація.
32. Соціальна інфраструктура як об'єкт управління містом.
33. Соціальна інфраструктура (управління закладами освіти, культури, охорони здоров'я, соціального захисту, фізкультури та спорту та ін.).
34. Демографія та трудові ресурси.
35. Ринок праці і зайнятість.
36. Сегрегація міського населення.
37. Зміцнення соціального капіталу.
38. Розвиток освіти та культури.
39. Розвиток основних галузей соціально-культурного та соціально-побутового призначення.
40. Програмно-цільовий метод управління соціальною інфраструктурою міста.
41. Міська інфраструктура як об'єкт управління.
42. Загальні аспекти розвитку міського транспорту.
43. Характеристика видів транспорту.
44. Міська інфраструктура як об'єкт управління.
45. Житлово-комунальне господарство та енергозбереження.
46. Дорожньо-транспортна інфраструктура.
47. Обґрунтування стратегії розвитку транспортної інфраструктури.
48. Екологічна політика міста.
49. Раціональне природокористування.
50. Кризові та конфліктні ситуації у місті.
51. Технології антикризового управління.
52. Характеристика та типологія надзвичайних ситуацій у містах.
53. Запобігання техногенним небезпекам та ліквідація їх наслідків.
54. Поводженнями з побутовими та промисловими відходами.
55. Методи оцінювання конкурентоспроможності міста.
56. Моделі та механізми забезпечення конкурентоспроможності міста.
57. Взаємодія у процесі забезпечення конкурентоспроможності міста
58. Інновації в управлінні містом: особливості формування і впровадження.
59. Технології Smart-city.
60. Мережеве управління містом.
61. Сутність і стратегії брендингу міста.
62. Брендинг міста і маркетингові комунікації.
63. Функції місцевого самоврядування.

63. Функції місцевого самоврядування.
64. Організаційно-функціональні принципи і методи діяльності органів місцевого самоврядування.
65. Статут територіальної громади міста.
66. Комунальна власність міста та її особливості.
67. Урбанізація як культурно-історичний феномен.
68. Типологія міст.
69. Концепції / моделі розвитку міста.
70. Організаційно-правові основи управління містом.
71. Методи партиципації в управлінні містом.
72. Місто як полісистема: просторова, економічна, соціокультурна та екологічна.
73. Зовнішнє середовище міста та взаємодія з ним.
74. Сутність та роль стратегії у розвитку міста.
75. Організація розробки міської стратегії розвитку.
76. Комплексний стартовий аналіз можливостей міста.
77. Стратегічне цілепокладання на основі широкої громадської участі.
78. Реалізація стратегічного підходу на основі флагманських проектів (європейський досвід).
79. Відбір програм і проектів реалізації стратегії розвитку міста.
80. Міжбюджетні відносини в умовах децентралізації.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ денна форма навчання

Модулі	Змістовний модуль 1				Допуск – 50 балів Екзамен – 50 балів Загальна оцінка з курсу - 100 балів
Загальна кількість балів за модулем №1	17				
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	
Семінарське/практичне заняття	3/0	3/0	3/0	3/0	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	5				
Модулі	Змістовний модуль 2				
Загальна кількість балів за модулем №2	28				
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	
Семінарське / практичне заняття	0/3+0/3	3/0	0/3	0/3	
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи				
Модульна контрольна робота	5				
Індивідуально-консультаційна робота	8				
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5				

заочна форма навчання

Модулі	Змістовний модуль 1			
Загальна кількість балів за модулем №1	17			
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4
Семінарське/ практичне заняття	3/0			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	14			
Модулі	Змістовний модуль 2			
Загальна кількість балів за модулем №2	28			
Теми	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8
Семінарське/ практичне заняття				0/3
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та написання контрольної роботи			
Модульна контрольна робота	14			
Індивідуально-консультаційна робота	11			
Підсумковий тестовий контроль на порталі дистанційної освіти Moodle	5			

Допуск – 50 балів

Екзамен – 50 балів

Загальна оцінка з курсу – 100 балів

Критерії оцінювання роботи на семінарських /практичних заняттях

Максимальна кількість балів отриманих здобувачем вищої освіти на семінарському / практичному занятті становить 3 бали (табл. 7.1). Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями; які виносяться на самостійну роботу.

Таблиця 7.1

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Критерії оцінювання	Кількість балів
Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обгрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3/3
Оцінюється робота здобувача, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	2/2
Оцінюється робота здобувача, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обгрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1/1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0/0

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт

Формою проміжного поточного контролю для денної / заочної форми навчання здобувачів вищої освіти є модульні контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5/14 балів (табл. 7.2).

Таблиця 7.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах модульної контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	1/2
Тестовий блок	1/2

Практичні завдання	3/10
Всього	5/14

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи

Індивідуально-консультаційна робота для денної / заочної форми навчання здобувачів вищої освіти проводиться у формі реферату, презентації, проєктів оцінюється від 0 до 8/11 балів (табл. 7.3).

Таблиця 7.3

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

Критерії оцінювання	Кількість балів
Послідовність, логічність написання реферату, а також підготовлення по ньому презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.	8/11
Послідовність, логічність написання реферату, але без підготовлення презентації.	5/6
Не написання реферату та презентації по ньому.	0

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та підсумкового контролю (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ Moodle (максимально до 5 балів).

Неформальна освіта

Таблиця 7.4

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів денна/заочна форма навчання	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
8/11	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalnainformalna-osvita
3/3	Семінарське /практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

- Сунцова О.О. Місцеві фінанси: навч. посіб. 6те вид. К.: Центр учбової літератури, 2020. 480 с. <https://zenodo.org/record/7538497#.Y8VFDnbP2Uk>
- Сунцова О.О. Публічне адміністрування : підруч. 3-тє видання, доповнене та перероблене. Дніпро: Середняк Т. К., 2023, 334 с. ISBN 978-617-8111-96-0 DOI:

<http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>

5. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21 черв. 2018 р. № 2473- VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>

6. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квіт. 1991 р. № 959- XII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T095900>

7. Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану. Постанова Правління Національного банку України від 24.02.2022 № 18. UK: https://bank.gov.ua/admin_uploads/law/Resolution_24022022_18_kp.pdf

8. Тищенко В.Ф., Остапенко В.М. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. 193 с.

Допоміжна:

9. Сунцова О.О., Канцур І.Г., Іванько О.М. (2026) Державне управління містобудівною діяльністю в умовах війни в Україні: регуляторні виклики малогабаритного житла та стандарти ЄС. Наукові перспективи № 1(67), 2026, С. 624-635. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-1\(67\)-624-635](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-1(67)-624-635), режим доступу: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/36151/36143>

10. Сунцова О.О., Канцур І.Г., Іванько О.М., Коврига С.В. (2025). Сучасні підходи до державного регулювання містобудування при плануванні та експлуатації хвостосховищ: екологічна безпека, європейське законодавство та повоєнна відбудова. Суспільство та національні інтереси. 2025. № 12(20). С. 1430-1445. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12\(20\)-1430-1444](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-12(20)-1430-1444)

11. Сунцова О.О. Економетричне прогнозування соціально-економічних процесів у глобалізованому світі в умовах невизначеності військових дій // Фінансовий простір України в умовах глобалізаційних і деглобалізаційних трансформацій : монографія / за наук. ред. д-ра екон. наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України С. В. Онишко. – Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 126-158. ISBN 978-966-337-701-8 DOI: [10.5281/zenodo.8386114](https://doi.org/10.5281/zenodo.8386114) <http://surl.li/qredf>

12. Сунцова О. О. Економетрична та цифрова трансформація бізнесу в концепціях Індустрія 4.0 та 5.0. Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку. Том 2 №5, 2022. С. 36-47. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2022-2-04> <https://periodicals.karazin.ua/fcs/article/view/18836>

Інформаційні ресурси Інтернет:

13. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua>

14. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>

15. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

Міжнародні видання:

16. Suntsova, O., Sobczak-Michalowska, M., & Kashuba, S. (2026), The J-curve of productivity: Measuring the true impact of digital business assets and financial technologies on economic growth. In: Rathore, V.S., Raman, B., Kashuba, S. (eds) Expert Applications and Security. NICE-TEAS 2025. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1854. Springer. Part of the book series: Lecture Notes in Networks and Systems ((LNNS, volume 1854)), 40–51. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-032-18846-5_3 access https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-032-18846-5_3

17. Suntsova, O., Trofymenko, O., Ilyash, O., & Sobczak-Michalowska, M. (2026). The blockchain management in monetary policy: Measuring impacts on GDP and money supply structure. In: Rathore, V.S., Raman, B., Kashuba, S. (eds) Expert Applications and Security. NICE-TEAS 2025. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 1854. Springer. Part of the book series: Lecture Notes in Networks and Systems ((LNNS, volume 1854)), 52–63. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-032-18846-5_4 access https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-032-18846-5_4

**ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри менеджменту та
публічного управління
від _____ 20__ р. №. _____.

Укладач:

О.СУНЦОВА, д.е.н., професор,
професор кафедри менеджменту та
публічного управління

Лист оновлення та перезатвердження робочої програми навчальної дисципліни

(протягом 5 років після затвердження або до затвердження освітньої програми)

Навчальний рік	Дата засідання кафедри	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП